

Inleiding

Situatieschets

De gemeente Midden-Delfland wil mogelijkheden onderzoeken om een belangrijke bijdrage te leveren aan de opvang van vluchtelingen. Er is nog niets besloten, er is alleen de intentie uitgesproken om te onderzoeken wat er mogelijk is.

Het aanmeldcentrum in Ter Apel kan de huidige instroom van vluchtelingen niet aan en de asielzoekerscentra zitten overvol. De oorzaak is niet direct dat er meer vluchtelingen zijn gekomen dan in andere jaren, maar er zijn minder opvangplekken beschikbaar en statushouders stromen minder snel door naar reguliere woningen, omdat er een landelijk tekort is aan betaalbare woningen. Ook zijn er onvoldoende noodopvangplekken om de vluchtelingen op te vangen. Het COA, dat de (nood-)opvang in Nederland moet regelen, loopt grotendeels vast. De situatie is voor veel vluchtelingen/ statushouders mensonterend. Tegelijkertijd hebben we een ingewikkelde woningmarkt en zijn opvangplekken dus niet zo maar geregeld.

Het is overduidelijk dat de opvang van vluchtelingen een onderwerp is waarbij wij niet weg kunnen kijken van dit maatschappelijke probleem. Niemand wil een situatie waarbij zelfs een organisatie als Artsen zonder Grenzen in Nederland actief moet worden. In de Veiligheidsregio Haaglanden moeten 450 vluchtelingen opgevangen worden. De gemeente wil onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om een substantieel deel van die benodigde opvangplekken te organiseren. Daarbij willen we meteen onderzoeken of de opvang kan leiden tot voordelen zoals bijvoorbeeld extra woonruimte.

Waar hebben we het over?

Het onderzoek richt zich op 1 opvanglocatie voor ongeveer 225 personen voor een periode van 5 jaar. Deze opvanglocatie moet in de buurt van voorzieningen zijn en de grond moet snel woonrijp zijn.

De gemeente wil gekoppeld aan de opvanglocatie ook een woonvoorziening voor starters op de woningmarkt creëren. Hiervoor worden extra flexwoningen gerealiseerd, waarbij kwaliteit, duurzaamheid en inpassing een belangrijke rol spelen.

Fases

In het traject om te komen tot een opvanglocatie onderscheiden we verschillende fases:

- Fase 1: van openbaarheid van de stukken tot besluit kaderstelling/ starten van het onderzoek. (vanaf 26 oktober tot raadsvergadering op 2 november of een later moment van besluitvorming)
- Fase 2: het proces tot het raadsvoorstel (6 – 12 weken)
- Fase 3: definitieve besluit en keuze van locatie
- Fase 4: aanloop naar realisatie en daarna

Met het onderstaande plan focussen wij ons op de fases 1 t/m 3 (een definitieve besluitvorming inclusief locatie).

Met opmerkingen [SK1]: Wat volgens mij belangrijk is, is in dit document aangeven of het hebben over vluchtelingen, asielzoekers en/of statushouders. Misschien ook goed om verschil aan te geven.

Denk bijv. aan:
Asielzoeker: . Iemand die hier een asielaanvraag heeft ingediend bij een aanmeldcentrum om bescherming te kunnen krijgen, maar nog geen status heeft gekregen van de IND.
Vluchteling: . Iemand die ook daadwerkelijk bescherming krijgt. Vluchtelingen in Nederland krijgen een verblijfsvergunning en de kans om wetmatig permanente inwoners en uiteindelijk burgers te worden.
Statushouders: . . Zie vluchteling.
Vergunninghouders: . Zie vluchteling.

Met opmerkingen [SK2]: En hier moet volgens asielzoeker staan

Met opmerkingen [SK3]: Idem, asielzoeker Beter is om de volledige tekst goed te doorlopen op het taalgebruik.

Met opmerkingen [SK4]: Hier de juiste data benoemen.

Communicatie aanpak

Achtergrond

Opvang van vluchtelingen/ statushouders is meestal een gevoelig onderwerp. Tijdens de asielcrisis van 2015/2016 en ook weer in de afgelopen maanden was er in een aantal gemeenten sprake van maatschappelijke onrust. Denk hierbij aan de onrust in Tubbergen, Bant en Harskamp. Veel van de onrust komt voort uit een gebrekkige of onvoldoende communicatie. Mensen voelen zich vaak niet gehoord of voor het blok gezet. Denk hierbij bijvoorbeeld ook aan alle ellende met de stikstofkaart van minister Van der Wal, waarbij uiteindelijk ook de heer Remkes aangeeft dat mensen zich gehoord moeten **voelen**.

Daarnaast maakt onbekend ook onbemind. Mensen weten vaak niet wat er op hen afkomt, dus de onrust is logisch. Bedenk wel dat er inmiddels ook meer dan 125 opvanglocaties in Nederland zijn die niet negatief in het nieuws zijn geweest, omdat het daar gewoon goed is gegaan. Dat is het overgrote deel van alles opvanglocaties in Nederland.

Aanpak

In de communicatie is het belangrijk om een aantal zaken steeds goed voor ogen te houden.

1. Informeer duidelijk en zorgvuldig over de plannen. Blijf uitleggen wat dit precies betekent.
2. Zorg dat er naar mensen geluisterd wordt. Heb begrip voor onrust of weerstand en luister daar naar.
3. Toon tegelijk bestuurlijk leiderschap waarin weliswaar ruimte is voor de wens van inwoners van Midden-Delfland, maar ook voor de noodzaak om te zoeken naar een mogelijke bijdrage van het landelijke probleem met vluchtelingen/ statushouders.
4. Focus op het feit dat je onderzoekt (er is nog geen beslissing genomen), anders voelen inwoners zich voor het blok gezet.
5. Focus niet alleen op nadelen, maar laat ook kansen zien (bijvoorbeeld: iets meer lucht op de woningmarkt in Midden-Delfland, werkgelegenheid, extra inkomsten voor MKB, sociale betrokkenheid, etc).

De uitgangspunten voor de communicatie zijn:

- open, eerlijk en transparant (nut en noodzaak/urgentie) dat betekent bijvoorbeeld ook openbaarmaking van stukken uit vertrouwelijke vergaderingen
- proactief en tijdig
- op de doelgroep afgestemd (maatwerk)

In alle communicatie is onderstaande kernboodschap **cruciaal**.

Kernboodschap

De gemeente Midden-Delfland wil mogelijkheden onderzoeken om een belangrijke bijdrage te leveren aan de opvang van vluchtelingen. Daarmee kunnen we als gemeente mogelijk een bijdrage leveren aan het oplossen van een groot landelijk probleem. De situatie is voor veel mensen mensonterend (denk aan Ter Apel waar mensen mogelijk buiten moeten slapen in de winter). Als gemeente hebben we een verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd hebben we in Midden-Delfland een ingewikkelde woningmarkt en zijn opvangplekken dus niet zo maar geregeld.

Met opmerkingen [SK5]: Ik zou hier de zinsopbouw wat anders doen: de focus ligt op het brengen van de boodschap (communicatie). Ik zou hier vooral aangeven wat het verschil in communicatie was tussen minister van der Wal en de heer Remkes en wat wij hier dus vanuit moeten meenemen.

Met opmerkingen [SK6]: Zou je hier niet iets moeten noemen over dat de feiten identiek zijn (kernboodschap), maar dat de politieke overtuiging verschillend kan zijn?

Daarom wil de gemeente onderzoeken of het mogelijk is om ongeveer 275 vluchtelingen/ statushouders op te vangen op 1 tijdelijke locatie in de gemeente voor een periode van 5 jaar. Tegelijkertijd wil de gemeente van de gelegenheid gebruik maken om op dezelfde locatie 25 tot 50 tijdelijke woningen te creëren voor starters. Zo komt er in de gemeente meer ruimte op de woningmarkt en kunnen we vluchtelingen/ statushouders én starters uit de gemeente een eigen thuis bieden.

Met opmerkingen [SK7]: Eerst zijn het 225 vluchtelingen, nu 275: eenduidigheid! Wat is echt?

De mogelijke komst van een opvanglocatie in Midden-Delfland heeft twee doelen:

- Een bijdrage leveren aan het oplossen van een groot maatschappelijk probleem
- Tegelijkertijd extra woonruimte creëren voor starters

Met opmerkingen [SK8]: Wordt dit door iedereen zou ervaren? Ik denk het niet, ik zou het hier houden bij de feiten (voorbeeld: meer asielzoekers dan we ruimte hebben in de opvanglocaties en asielzoekerscentra, door tekort aan huisvesting geen van statushouders uit de AZC's en opvanglocaties, waardoor de verschillende opvangmogelijkheden overvol zitten. Daarnaast is er op verschillende plekken noodopvang (betreft opvang in sporthallen e. niet geschikt om een nieuw bestaan op te bouwen)

Samen met de gemeenteraad zijn/worden randvoorwaarden opgesteld die nodig zijn voor het onderzoek naar een opvangmogelijkheid. Tijdens het hele proces wordt overlegd met onder andere gemeenten uit de Veiligheidsregio Haaglanden, het ministerie van J&V, de provincie Zuid-Holland en het COA.

Voordat de raad definitief besluit om wel of juist niet in te stemmen met het onderzoek naar de mogelijkheden voor opvang van vluchtelingen/ statushouders wil de gemeente haar inwoners informeren.

Communicatiemiddelen

Concept communicatie uitingen

Verschillende communicatie uitingen/ activiteiten staan in concept al klaar. Hierbij grijpen we steeds terug op onze kernboodschap. Vanzelfsprekend worden ook de diverse doelgroepen op maat benaderd (zie doelgroepenanalyse).

1* Berichten over het idee (voorafgaand aan de openbare raadsvergadering)

Website en bericht in De Schakel Midden-Delfland

Kernboodschap met toevoeging

... Om een weloverwogen beslissing te kunnen maken heeft het college samen met de gemeenteraad randvoorwaarden opgesteld die nodig zijn voor het onderzoek naar opvangmogelijkheden. Met deze randvoorwaarden heeft het college onderhandeld met het COA. Het COA heeft aangegeven onder welke van de genoemde randvoorwaarden zij een opvanglocatie in Midden-Delfland kunnen inrichten.

De raadsleden willen tijdens een openbare raadsvergadering bepalen of ook zij in kunnen stemmen met hetgeen het college en het COA overeengekomen zijn. Tijdens de raadsvergadering beslist de raad of zij instemmen met het onderzoek naar een geschikte locatie. Zodra het onderzoek meer duidelijkheid geeft over de mogelijkheden voor een locatie in Midden-Delfland, zal hierover met de gemeenteraad en vanzelfsprekend ook met de inwoners worden gesproken. Dit proces zal twee tot drie maanden in beslag nemen. Pas daarna zal een definitief besluit genomen worden.

Met opmerkingen [SK9]: Ik zou hier de twee fasen duidelijk beschrijven: de eerste fase gaat over het mogelijk is dat MD opvang voor tenminste jaar organiseert voor 225 statushouders, waarvan de samenstelling is dat het tenminst 50% gezinnen zijn en maximaal 20% jongere waarbij de eisen die de gemeente MD stelt aan de mogelijkheid tot opvang (waaronder het verkrijgen van 25-50 flexwoningen voor jongere inwoners in MD). Na een go/no go van de gemeenteraad voor deze fase, gaat de volgende fase over de locatie en verdere invulling waar ook een go/no go op volgt.

De raadsvergadering waarin de raad een besluit neemt over het starten van het locatieonderzoek staat gepland op 2 november om 19.30 uur. Deze bijeenkomst kunt u bijwonen op de publieke tribune. Hier is ruimte voor circa AANTAL personen. De raadsvergadering is ook digitaal te volgen via onze website: [LINK](#)

Mogelijk heeft u vragen. Voor zover mogelijk hebben wij alvast antwoorden geformuleerd op mogelijke vragen vanuit de samenleving. Deze vragen en antwoorden vindt u op onze website LINK.

Facebook/ Twitter/ Instagram

De gemeente Midden-Delfland wil onderzoeken of het mogelijk is om een belangrijke bijdrage te leveren aan de opvang van vluchtelingen. We willen stappen zetten om bij te dragen aan het oplossen van het landelijke probleem. Lees hier wat de gemeente precies wil onderzoeken: LINK naar website

Persgesprek

Opzet

De burgemeester nodigt enkele journalisten uit voor een informeel gesprek. Hierbij legt de burgemeester uit wat het idee is en welke wensen/ eisen (randvoorwaarden) wij hebben neergelegd bij het COA. Wij geven de journalisten na afloop ook de tekst mee die wij op onze website plaatsen. Die kunnen zij eventueel gebruiken als basis voor hun eigen bericht.

Planning en samenhang

Het persgesprek vindt plaats zodra we de openbaarheid in gaan. Dat is het moment waarop de agenda en stukken voor de raadsvergadering van 2 november 2022 gepubliceerd worden op onze website. Dat staat gepland voor woensdag 26 oktober. Team Communicatie nodigt de journalisten uit en introduceert alvast het onderwerp. Meteen na het persgesprek plaatsen we ons eigen bericht op de website. Zo komen wij als eerste zelf met het bericht naar buiten. En zo zorgen we ervoor dat we zelf regie voeren op de teksten die als eerste online staan.

Participatie: het gesprek met samenleving

Inloophijeenkomsten

We plannen kleinschalige bijeenkomsten waarbij zoveel mogelijk betrokken partijen aanwezig zijn/worden uitgenodigd. Zodra een besluit genomen is over de mogelijke locatie, organiseren wij specifiek in dat dorp een extra inloophijeenkomst.

Opzet

De inloophijeenkomst bestaat uit een aantal stands waar aanwezigen informatie kunnen krijgen en vragen kunnen stellen. Bij de ingang is een plattegrond te zien van de opstelling van de stands. Het wordt een laagdrempelige bijeenkomst waarbij iedere aanwezige de kans krijgt om zijn/ haar vragen te stellen en een bijdrage te leveren.

Aanwezigen

- Gemeente (uitleg waarom en proces)
- COA (opvang en begeleiding locatie)
- Politie (vragen over veiligheid)
- Vluchtelingenwerk (begeleiding op locatie)
- GZA/ GGD (zorg op locatie)
- Kerken (sociale betrokkenheid)
- Sport (sociale betrokkenheid)

Doel

- Leden van het college zijn aanwezig om geïnteresseerden te informeren
- Ook zijn de politie en betrokken organisaties aanwezig

Met opmerkingen [SK10]: Ik mis in dit gehele s (tot de doelgroepenanalyse) de rol van de gemeenteraad. In mijn beleving zijn zij degen die de kaders vaststellen waarbinnen het collecteert. Ook zijn de raadsleden de vertegenwoordigers van alle inwoners van MD Is dit een bewuste keus?

- Geïnteresseerden kunnen vragen stellen aan aanwezige organisaties/ instanties
- Geïnteresseerden kunnen hun mening en ideeën geven
- Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden als vrijwilliger voor op de opvanglocatie
- Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden voor omwonendencommissie (in later stadium)

Emoties

Dit onderwerp roept bij veel mensen emoties op. Het is belangrijk om stil te staan bij emoties die er leven, zorgen, behoeften en belangen. Dit is steeds gericht op de inventarisatie en het helder krijgen van de verschillende ideeën en gevoelens die leven en niet gericht op het bereiken van een oplossing (men hoeft het niet met elkaar eens te zijn, maar wel respect hebben voor alle meningen).

Stand

Collegeleden en vertegenwoordigers van betrokken organisaties staan klaar om met bezoekers in gesprek te gaan. Bezoekers kunnen bij de stands meer informatie krijgen over procedure, verblijf, gezondheid, veiligheid etc. Ook kunnen geïnteresseerden zich aanmelden voor vrijwilligerswerk.

Beveiliging

Zodra de situatie daar om vraagt wordt er beveiliging ingehuurd voor de bijeenkomst.

Doelgroepenanalyse

Doelgroep	Verantwoordelijk voor/ betrokken bij	Focus op	Kans
Gemeente In verschillende vormen: - - procedureel - collega's die betrokken zijn bij dit onderwerp - alle collega's	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgen voor vrijstelling bestemmingsplan en vergunningen • Garanties rond inrichting openbare ruimte • Participatie met omwonenden/ betrokkenen • Draagvlak • Veiligheid op en rond de locatie • Inburgering 	Draagvlak Leefbaarheid/ veiligheid/ acceptatie	Woningaanbod starters
Gemeenteraad	<ul style="list-style-type: none"> • Raad en college trekken samen op bij de uitwerking van de plannen • Draagvlak 	Draagvlak Leefbaarheid/ veiligheid/ acceptatie	Woningaanbod starters
Omwonenden	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid bij de locatie • Acceptatie/ integratie bewoners • Sociale contacten 	Veiligheid/ onrust/ leefbaarheid	Sociale contacten/ vrijwilligerswerk

	<ul style="list-style-type: none"> • Inrichting openbare ruimte 		
Inwoners	<ul style="list-style-type: none"> • Acceptatie/integratie bewoners • Sociale contacten • Veiligheid 	Veiligheid/ onrust/ leefbaarheid	Sociale contacten/ vrijwilligerswerk
Hulpdiensten	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid • Bereikbaarheid 	Veiligheid	
Vrijwilligers	<ul style="list-style-type: none"> • Acceptatie/integratie • Sociale contacten • Inburgering 	Acceptatie	Sociale contacten/ vrijwilligerswerk
Belangengroepen (Ondernemersvereniging/ vluchtelingenwerk/ kerken)	<ul style="list-style-type: none"> • Acceptatie/integratie bewoners • Sociale contacten 	Acceptatie	Sociale contacten/ vrijwilligerswerk
Gezondheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> • Gezondheid 	Gezondheid	
Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> •• Onderwijs • Integratie Formele inburgering 	Onderwijs/ kinderen	Sociale contacten
Sport-/ cultuurverenigingen	<ul style="list-style-type: none"> • Acceptatie/integratie bewoners • Sociale contacten 	Acceptatie	Sociale contacten/ vrijwilligerswerk
Media	<ul style="list-style-type: none"> • informatie overdragen • Draagvlak 	Informatie	Draagvlak bevorderen

* De communicatie met vluchtelingen/ statushouders wordt voor nu buiten dit communicatieplan gehouden. Hier wordt op een later tijdstip apart aandacht aan besteed.

De belangrijkste doelgroepen kunnen we onderverdelen in:

1. Raad
2. Intern
3. Omwonenden
4. Inwoners/ betrokkenen breed
5. Professionals

1. Communicatie richting de raad

- De eerste aanzet hiervoor zijn de besloten bijeenkomsten geweest
- Bespreken communicatieplan op basis van presentatie tijdens besloten bijeenkomst
- Communicatieplan delen met raadsleden
- Mediatraining op dit onderwerp voor raadsleden die daar behoefte aan hebben (handvatten voor mediacontact/ gesprek met inwoners)
- Kadernotitie bespreken tijdens openbare raadsvergadering op 2 november 2022
- Raad betrekken bij inloopbijeenkomsten
- Raadsvoorstel inclusief concept bestuursakkoord en locatievoorstel

- Gemeenteraadsvergadering: presentatie door COA over hoe de locatie wordt ingericht.

2. Communicatie interne organisatie

- Betrokken collega's via bestaande overlegmomenten informeren over impact op hun werkterrein.
- KCC informeren over procedure voor bij hen binnenkomende vragen/ klachten
- Intranetbericht incl. een handelingsperspectief; waar/bij wie zij meer informatie kunnen krijgen.
- Updates met nieuws en voortgangsberichten, ook visueel

3. Communicatie omwonenden (kan pas zodra locatie bekend is)

- Bewonersbrieven, bijvoorbeeld een brief ter aankondiging, incl. uitnodiging voor inloopbijeenkomst, brief als werkzaamheden starten en als vluchtelingen/ statushouders arriveren etc.
- Inloopbijeenkomst(en), hierin vooral ruimte voor de inwoners zelf. Om vragen te stellen, emoties te uiten en in gesprek te gaan.
- Opzetten klankbordgroep met omwonenden (betrekken bij o.a. inrichting openbare ruimte, interactie met nieuwe bewoners)
- Eventueel organiseren "kijkdag" vlak voordat de locatie in gebruik genomen wordt
- Telefoonnummer delen voor vragen/klachten/aanmelden vrijwilliger.

4. Communicatie inwoners breed

- Bericht op website
- Q&A (zowel op website als voor het KCC)
- Social media
- Berichten in De Schakel Midden-Delfland

5. Professionals

- Informatiebrief met impact voor hun specifieke professie (onderwijs, huisartsen, zorgverleners, vrijwilligersorganisaties)
- Informatiebijeenkomst (op uitnodiging), hierin vooral ruimte bieden om vragen te stellen, meningen te uiten en in gesprek te gaan.
- Telefoonnummers delen voor vragen/klachten.